

A drágakövek becsléséről.

Hasznavehetőség, szépség és ritkaság az a három tényező, a mely miatt az ember valamely tárgyat becsesnek tart. E tényezők közül, ha drágakövekről van szó, főleg a két utóbbi, a szépség és a ritkaság jó tekintetbe; ezek miatt már az ókor ideális s a középkor misztikus gondolkodású embere sokra becsülte az ásványország legnemesebb tagjait, s ugyanez okból becsüli a jelenkornak gyakorlatiasságra törekvő fia is.

Vajjon miben áll a drágakövek szépsége és mennyiben függ értékük a szépség kisebb-nagyobb fokától?

A drágakövek szépségét első sorban szép színök (egyesekét a szép színjáték), továbbá átlátszóságuk, fényességük, végre csiszolt formájok tetszetősége teszi.

A szín a drágaköveknek nem jellemző tulajdonságuk, mert igen kevés drágakő van, melynek színét a kémiai összetétel, tehát az anyag sajátossága szabja meg (ezek az idiochromok) pl. a malachit, a dioptáz; túlnyomó többségök színét idegen vegyületek okozzák, a melyek vagy rendkívül finom részecskék alakjában eloszolva festik a követ, vagy pedig az anyagban mintegy fel vannak oldva (valószínűleg úgy, hogy a drágakő anyagával izomorf vegyülethez vannak kötve); szóval a drágakő majdnem mind allochrom vagyis festett ásvány. Innen van, hogy a drágakövek

a legkülönbözőbb színekben fordulhatnak elő; viszont két vagy több különböző drágakő színre nézve a megtevéséig hasonlíthat egymáshoz úgy, hogy a szín alapján a drágaköveket sokszor lehetetlen megkülönböztetni.

Mikor a drágaköveket színök szerint becsüljük, ki kell terjeszteni figyelmünket a szín erősségére és egyenletességére. Ha a szín a drágakövön nem oszlik meg egyenletesen, ez sokat ront a kő szépségén, sőt egészen tönkre is teheti, annyira, hogy az olyan színes köveket, melyekben könnyen észrevehető világosabb színű foltok vannak, vagy fordítva, az olyan szintelen példányokat, melyekben színes foltok vannak, nem is dolgozzák föl ékkönek.

A szín erőssége szintén nagy hatással van a kő értékére. Általában el lehet mondani, hogy mennél élénkebb a kő színe, annál drágább is. Így pl. a világosabb színű (rózsaszínű) csiszolt rubinért, a milyeneket leginkább Ceylonban találnak, karatonként* átlag 12 frtot

* A karat a drágakövek becslésében általánosan használt súlyegység. Súlyértéke az egyes államokban kissé változó, a legtöbb helyen azonban 205 mg-nál valamivel nagyobb. Hogy a gyémánt különböző súlyban milyen nagyságú, arra nézve tájékoztatnak a következő adatok: A kerek brilliánt formájára csiszolt gyémánt átmérője, ha súlya 1 karat, majdnem pontosan 6 mm (tehát az ilyen gyémánt körülbelül akkora, mint a borsószem), a rendes (négyzetes) brilliánt

fizetnek, ellenben az élénk karminpiros színű — ilyenek főleg a felsőbirmaiak — karatonként 250—300 forintba, tehát 20—25-ször annyiba kerül. Meglehetősen nagy a különbség a buzavirágkék zafir és a világosabb kékszínű közt is, az utóbbinak — nemkülönben az igen sötétkéék birmai zafirnak — karatja átlag ugyancsak 12 forint, amazé pedig 100—120 frt. Ha smaragdról, vagy spinellről van szó, már kisebb a különbség. Az egy karatnyi telizöldszínű smaragd, ha egészen hibátlan, 250—300 frt, tehát olyan drága, mint a rubin, az ugyanolyan, de világosabb színűekből karatnyi nagyságú kövek csak félannyit érnek; szintúgy a sötétvörös (cochenille vagy vérvörös) spinell, az ú. n. rubin-spinell, mely szépségre nézve megközelelti a rubint, s melyet ennél fogva gyakran adnak el rubin helyett, ha egykaratos nagyságú, 60—90 frt, ellenben az ú. n. balaisrubin, a mely sokkal világosabb (rózsa- vagy más színű), csak 30—50 forint. A topázból is (úgy a sárgából, mint a kékesből), valamint a chrizoberillből, chrizolitból, turmalinból az élénkebb színűek sokkal értékesebbek s többnyire csakis ezeket dolgozzák fel.

A gyémánt is előfordul színezve, még pedig sokkal gyakrabban, mint közönségesen hiszik. Az eddig talált gyémántoknak kb. csak $\frac{1}{4}$ részök színte-

szélessége valamivel kisebb ($5\frac{1}{2}$ mm). Az 5 karatos kerek brilliánt átmérője körülbelül 10 mm, a 10 karatosé pedig 13 mm. E számok csak a gyémántra vonatkoznak és közelítéssel azokra a drágakövekre, a melyek fajsúlya közel ugyanaz (a gyémánté 3·5) mint péld. a spinell, topáz; a korundból (rubin, zafir) az egy karatos kő már kisebb, mint a gyémántból (a korund fajsúlya 4·0), a smaragdból pedig nagyobb (fajsúlya 2·7). A csiszolásformákra nézve utalok Schmidt Sándor-nak Drágakövek című munkájára (1. és 2. ábra), mely Társulatunk kiadásában jelent meg és M. Bauer Edelsteinkunde című nagy munkájának IX. táblájára.

len, a többi színes, még pedig hol gyengén, hol határozottabban. A színes gyémánt, ha színezése szép, rendkívül drága; részben, mert igen ritka, részben azonban, mert szépsége felülmulja az összes többi drágaköveket. E két körülmény egybejátszása következtében ára rendkívül nagy és felülmulja a legszebb víztiszta gyémántét. Az ilyen gyémánt rendszeren csak különös esetekben szokott elkelni, fejedelmek, dúsgazdagok stb. veszik például nászajándékol. I. Pál orosz császár például egy, csak tízkaratos, de rubinszínű brilliántot 160,000 forintért vásárolt. A gyengébben színezett gyémánt ára viszont alacsonyabb, mint a tökéletesen víztiszta és színtelen elsőrendű gyémánté. Már az a kő is messze áll értékre nézve az elsőrendű tiszta gyémánttól, a melyen a színezés csak alig észrevehető árnyalat (leginkább úgy venni észre, ha tiszta fehér papírosra fektetjük, vagy tiszta gyémánttal hasonlítjuk össze), ha különben nincs is benne hiba, t. i. csak $\frac{3}{4}$ — $\frac{2}{3}$ -nyi az ára (az egykaratos elsőrendű tiszta brilliánt ára jelenleg körülbelül 180 frt); az olyan, melyen a színárnyalat már jól észrevehető, még kevesebbet ér; végre a határozottan, de nem tetszetősen színes (barna, szürkés stb.) csak körülbelül $\frac{1}{2}$ -ét éri az elsőrendűnek. A délafrikai gyémántbányák nagymértékű kiaknázása óta a halavány, nevezetesen gyengén sárgásszínű gyémánt a forgalomban rendkívül elterjedt; azokat, a melyeken a szín csak gyenge árnyalat, cap-fehéreknek mondják. A capgyémántok javarésze világossárga (szalmasárga), világosbarna színű; zöld árnyalatú gyémánt Braziliában fordul elő aránylag gyakrabban.

A milyen tényező az említett és más színes drágakövek becslésekor a szín élénksége és egyenletessége, olyan a drágakövek közül két elsőrangun, a

gyémánton és az opálon, a szép *színjáték*. A gyémánt szép színjátéka nagyfokú fénytörésének és színszórásának együttes következménye és legélénkebb a tökéletesen víztiszta (elsóvízű) kövek közül azokon, melyeken sajátságos aczélkék fény tapasztalható. Ilyen ú. n. kékes-fehér gyémánt legtöbb van Indiában; Braziliában csak a negyedrészők ilyen, Dél-Afrikában pedig Bauer szerint az összes bányászásnak csak 2 százaléka. A kékes-fehér színű gyémánt ára természetesen igen nagy: egy elsőminőségű egykaratos briliánt ára mai nap középértékben 180 forint, a kékes-fehér kiválóan szép briliánté pedig 250—300 frt.

A nemes opál szép színjátéka lényegesen különbözik a gyémántétól s a belsejében levő finom, üres vagy kitöltött repedéseken végbemenő fénytalálkozás következménye. A gyémántból a színképnek egyes színei inkább elkülönítve jutnak a szemünkbe, a szép opál megtekintésekor pedig mintegy egyesítve látjuk őket egymás mellett, a legélénkebb, legizzóbb tónusokban. Egyébiránt színjáték dolgában a nemes opál nagyon különféle; mennél élénkebb színű, annál becsesebb és a színjáték csökkenésével rohamosan csökken az ára is. Elragadó szépségével még mindig a mi magyar nemes opálunk áll első helyen; az ausztráliai csak megközelíti a miénket s azt sem általánosságban, hanem csak egyes példányai-ban; a középamerikaiak közül a mexikói élénk színeket játszik ugyan, de idővel vesz színjátékából. Ugyanaz áll a Hondurasból származó nemes opálról, melynek színei még sokkal halaványabbak is, mint a többieké. Legdrágább ennél fogva a mi opálunk, még pedig első sorban az, a mely főleg eleven vörös és zöld színekben gazdag; ára karatonként jelenleg körülbelől 30 fo-

rint; a kevésbé élénk színeket játszó ez összegnek csak $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ -ét éri meg.

A tökéletes *átlátszóság* a drágakövek szépségének lényeges föltétele, és értékök tetemesen csekélyebb, ha átlátszóságuk valamely ok miatt nem tökéletes. Ilyen okok lehetnek a szilárd zárványok, finom homok vagy por alakjában, továbbá hólyagszerű parányi zárványok, folyadékkal vagy üresen, a melyek egy vagy több irányban sávokként húzódnak keresztül a kövön, továbbá finom repedések, az ú. n. tollak, végre a színtelen vagy gyengén színes drágakövekben az ú. n. felhők, vagyis felhőszerű, eltérő színű, zavaros foltok. Fekete zárványok, felhők és tollak pl. igen gyakoriak a délafrikai gyémántban, felhők s általában zavarodottság, valamint apró repedések a rubinban, tollak, felhők s nagyobb hólyagocskák a topázban. E hibák azonban az összes drágakövek közül leggyakoribbak a smaragdban, elannyira, hogy belőle egészen tökéletes, hibáktól ment példányok rendkívül ritkák; főkép a repedések (>tollak<>) gyakoriak benne s ez a legnagyobb hibája, mert az ilyen kő nemcsak kevésbé szép, hanem feldolgozás közben néha tovább reped és több darabra esik széjjel.

Ha az elsorolt hibák nem szembeötlők, a kő még érdemes a feldolgozásra, mert feltűnően nem rontják a kő szépségét, s ügyes csiszolással és foglalással többnyire elpalástolhatók, de azért a kő már ez esetben is kevesebbet ér. Így pl. az a gyémánt, mely tökéletesen színtelen ugyan, de valami hibában leledzik, ha a hiba csak alig észrevehető is, már a 2. minőségű gyémánt kategóriájába tartozik, ép úgy, mint az, a mely hibátlan ugyan, de alig észrevehetően sárgás (vagy zöldes, szürkés) színű; ára tehát a tisztavízű kő árának már csak $\frac{3}{4}$ — $\frac{2}{3}$ -a; az a gyémánt pedig,

a melyben feltünőbb hiba van, már 3. illetőleg 4. minőségű (úgy, mint a hibátlan, de határozottabban színes példányok) és ennek ára a 2. minőségűnek ismét csak $\frac{5}{6}$ — $\frac{2}{3}$ -a.

Hogy az említett hibák mennyire hatással vannak az értékre, arra jó példa a smaragd, melyben — mint említettem — a hibák, különösen repedések, gyakoriak. A hibátlan telizöldszínű smaragd (egykaratos nagyságban) 250—300 forintot ér, az ugyanoly nagyságú hibás kő pedig, ha egyúttal valamivel színe is világosabb, csak 30 frtba kerül.

Valamint a szép szín és az átlátszóság, úgy a *fényesség* is nagyon hozzájárul a drágakő szépségéhez. A drágakövek javarésznél a fényességnek azt a fajtáját látjuk, a melyet jól csiszolt üvegen tapasztalunk, csakhogy sokkal nagyobb fokban, mert az üvegnél jóval keményebbek, tehát jobban fényesíthetők. Különösen szépek azok a drágakövek, melyek nemcsak felszínökről szórják szét a fény sugarakat, hanem nagy fénytörések miatt a belsejükből is. Ezeknek belső része, még ha gyenge is a világítás, eleven fényben ragyog. Ilyen első sorban a gyémánt (ezért beszélünk a gyémánt »tüzé«-ről), továbbá a színtelen czirkón (hiacint), melyet épen e tulajdonsága miatt, különösen rozettának csiszolva, gyémánt helyett árulnak. Kisebb, de még mindig elég nagy mértékben ilyen tűzű a gránát és a rubin, még pedig a kettő egyformán, úgy hogy az a szép gránát, mely színére a rubinnal azonos, a milyen az ú. n. caprubin (Dél-Afrikából származó piróp), továbbá az ú. n. szíriai gránát (almandin-féleség), igen drága, 120—150 frt karatonként s gyakran rubin helyett is árulják. Színére nézve a spinellnek élénk pirosszínű félesége, az ú. n. rubin spinell is hasonlít a rubinhoz (sőt gyakran szebb színű, mert tiszta piros, holott a rubin de-

sen kissé ibolyás árnyalatú), de hiányzik belőle a rubinnak élénk fényessége, azért nem olyan szép s részben ezért olcsóbb is.

Ama tényezők közt, a melyektől a drágakövek szépsége függ, meg kell végre említenem a *csiszolás formáját*. A drágakövek mai feldolgozásában a kőnek mindig azt a formát adják, a melyet tulajdonságai megkívánnak, tehát a melyben szépsége a legnagyobb fokú. Így pl. a gyémántot, hogy rendkívüli fényessége és szép színjátéka mentől jobban érvényre jusson, brilliánt formára csiszolják, szintúgy a rubint, zafírt, részben a spinellt s más drágakövet. Sok színes drágakövet, hogy szép színek jobban előtűnjék, soros formára, a nagyon sötétszínűeket, hogy világosabban legyenek, tábláskőnek köszörülük, az opált és a chrizoberillnek macskaszem néven ismert féleségét gömbölyűre csiszolják, hogy a szép színjátékot, továbbá az utóbbinak sajátos fénylését jobban lássuk.

Természetes, hogy valamely kő, ha nincsen abban a formában, mely neki legjobban megfelel, kevesebbet is ér, mint különben. Különösen áll ez olyan kövekről, a melyek formája régiebb időkbeli vagy pedig a Keletről származik. Itt — főképen Elő-India jöhet szóba — a köszörülés alkalmával épen úgy, mint a múlt századokban Európában is, első sorban azt veszik számba, hogy a kő ne veszítsen sokat súlyából s azért mindenféle szabálytalan alakot adnak neki; az innen kikerülő, szintúgy a régiebb időkbeli származó drágaköveket rendszeren újra csiszolják s csak akkor tűnik elő ragyogó szépségök. Hogy egyes drágakövek árát a csiszolás formája mennyire módosítja, kiderül abból, hogy a rozettára köszörült gyémánt csak $\frac{4}{5}$ -ét éri az ugyanoly súlyú brilliántnak; részben azért, mert rozetta

alakjában fényessége erős ugyan, de színjátéka korántsem olyan szép; részben, mert, ha erre a formára csiszolják, a kő nem veszít annyit súlyából; végre pedig, mert e formában való előállítására nem annyira fáradságos az azért kevésbé költséges.

A drágakövekből a *nagyobbfajta* példányok, ha egyébként hibátlanok, sokkal nagyobb mértékben tüntetik fel a szépségüket alkotó tulajdonságokat s ez is egyik ok, hogy drágábbak, mint a kicsinyek; de egy másik körülmény is szerepel itten, az t. i., a mely hatással van a legtöbb kereskedelmi cikk árára: a *ritkaság*. Csak kevés drágakő van, a melyből a nagy s egyúttal szép példány elég gyakori; ilyen pl. a zafir, a melyből tízkaratos kövek nem tartoznak a ritkaságok közé. A zafir édes testvére, a vele azonos összetételű rubin, már háromkaratos nagyságban nagy ritkaság, s a gyémántnál is ritkább, mert ebből tízkaratos példány még aránylag elég gyakran akad. A zafir ára ez okból körülbelül egyszerűen súlyának megfelelően növekedik, úgy hogy a kétszer nehezebb kő átlag kétszer annyiba kerül stb., és a háromkaratos zafir, mely színre, átlátszóságra és hibátlanságra nézve a lehető legszebb, körülbelül annyit ér, mint a hasonló nagyságú gyémánt, t. i. 1800 frtot, az ugyanoly nagyságú rubin pedig már ez árnak tízszeresébe, 18,000 forintba kerül. Öt karatnál nagyobb, kifogástalan rubinnak egyáltalában már nincsen ára a szó közönséges értelmében; az ilyenekért hihetetlen összegeket követelnek. Kunz, az amerikai drágakövek legjobb ismerője, egy $9^{5/16}$ -karatos rubint nemrégiben 33,000 dollárra (81,180 ft) becsült s Londonban egy $32^{5/16}$ -karatos rubinért nemrégiben 10,000 font sterlinget (119,700 ft), sőt egy $38^{9/16}$ -kará-

tosért ennek kétszeresét, 20,000 font sterlinget fizettek. E két utóbbi kő minden tekintetben elsőrangú minőségű volt.

Önként érthető ebből, hogy azok a szép, vörös színű nagyobbfajta kövek, melyeket néha az ékszerészek kirakatában látni, korántsem rubinok, hanem más, hasonló színű drágakövek, teszem rubinspinell, gránát, égetett topáz, ritkábban turmalin. Hogy a gyakori, illetőleg ritka előfordulás mennyire hat az árra, jó például szolgál még a berill. Ennek ismeretes és kedvelt félesége, a smaragd, elég nagy kristályokban fordul ugyan elő, de javarészők hibás, különösen repedéses, úgy hogy belőle hibátlan nagyobbfajta példány nagy ritkaság és árban megközelíti a rubint. A berillnek másik félesége, az aquamarin, mely többnyire világos égszínkék vagy világos zöldeskék, nagy és hibátlan példányokban (néha több kilogrammnyi darabokban) gyakori s részben ennek következtében hasonlíthatatlanul olcsóbb: ára karatonként csak 3—6 forint s úgyszólván nem is növekedik a súllyal, úgy hogy ez az ásvány, jóllehet elég tetszetős, a legolcsóbb drágakövek egyike.

A gyémántból, miként az imént a rubin és zafir árának egybevetése alkalmával említettem, nagyobb példányok nem nagyon ritkák, különösen a dél-afrikai termőhelyek kiaknázása óta, úgy hogy az az általánosan ismeretes és sok könyvben említett Tavernier-féle szabály, hogy a gyémánt ára súlyának négyzetével arányos,* ma már csak a 12-karatnál súlyosabb gyémántra áll, mert ilyen most is nagyon ritka. Ilyenért néha többet, néha kevesebbet és sokszor éppen annyit kérnek, mint a mennyit a Tavernier-féle szabály megkövetel.

* L. Schmidt S., Drágakövek. I. k. 194. l.

A 12 karatnál kisebb gyémánt ára jelenleg — ha t. i. 2., 3. vagy 4. minőségű — körülbelől egyszerűen a súly szerint növekedik; az első minőségűeké valamivel gyorsabban. Ennek oka az, hogy a délafrikai gyémántvidékeken az elsőrendű tiszta gyémánt aránylag ritka.

Nagyon ritka — mint említettem — az élénk s egyúttal szép színű gyémánt; a sárgaszínű még nem annyira, de különösen a zöld-, piros- és leginkább a kékszínű, úgy hogy ezek ára, egyrészt, mert olyan ritkák, másrészt, mert egyúttal a képzelhető legszebb drágakövek, nem is foglalható szabályba, ép oly kevéssé, mint a nagy rubiné.

Nagyobb és egyúttal szép példányokban ritka még a nemes opál is, úgy hogy az ára sokkal gyorsabban növekedik, mint a súlya; továbbá említendő az euklász, a mely egyáltalában ritka; csak úgy alkalmilag akad belőle Braziliában és az Urálban egy-egy szép darab, a melyet csiszolnak s azután szintén nagy áron adnak el.

A tárgyalt tényezőknél, a szépségen és a ritkaságon kívül a drágakövek ára, valamint minden más, forgalomban levő cikké, függ még a *bányászás* nagyságától és a *kereslettől*. Gazdag termőhelyek fölfedezése és kiaknázása természetesen csökkenti az árt. A gyémánt ára pl. a XVII. században folyton növekedett, mert Kelet-Indiában, a gyémántnak akkor még egyedüli hazájában, a bányák már akkor is meglehetősen ki voltak aknázva; 1728-ban azonban fölfedezték a braziliai termőhelyeket s a gyémánt ára rohamosan és tetemesen kisebbedett s csak akkor kezdett ismét lassan növekedni, mikor a bányászás itt is csökkent. 1869-ben fölfedezték a délafrikai gyémántmezőket, s ezekből 1870 óta olyan nagy mennyiségben és szokatlan nagyságban kerül ki a gyé-

mánt, hogy a közepes minőségűnek ára sokkal mélyebbre szállt le, mint azelőtt bármikor.

Árcsökkenés köszönt be akkor is, ha nagyobb készlet jut egyszerre forgalomba. Az 50-es évek végén a gyémánt ára hirtelen 50%-kal süllyedt, mert a braziliai kormány az államadósság kamatait készpénz helyett gyémántban fizette.

A drágakövek kereslete első sorban a politikai viszonyoktól függ. Hosszan tartó béke, anyagi jóllét idejében felszökik az áruk, háború vagy kereskedelmi válság csökkenti az árukat. Az 1791. francia forradalom következtében nagyon hanyatlott a drágakövek ára, különösen a gyémánté (az egykaratos gyémántot körülbelől 70 frton vesztegették), 1848-ban pedig — de nem hosszú ideig — 75%-kal süllyedt az értékök. 1857—58-ban Braziliában a gyémánt ára a felére szállott le, mert akkor a közlekedés és a kereskedelem nagy mértékben pangott ez országban.

Másodsorban a divat szabja meg a drágakő árát, a mely hol az egyik, hol a másik drágakövet karolja fel. A drágakövek már az ókorban is alá voltak vetve a divatnak; a régi hinduk, továbbá a rómaiak a gyémántot tartották a legelső drágakőnek; a régi perzsák izlése szerint pedig csak a gyöngy, rubin, smaragd és chrizolit után, tehát az ötödik helyen állott; a középkorban, két író tanúsága szerint, csak a harmadik helyet foglalta el a drágakövek sorában. Végre mai nap sem az első; mint láttuk, árban felülmulja a rubin, s a smaragdot is, ha nagy és hibátlan, ugyanoly drágán fizetik, mint a gyémántot. Még jobban sínylik a divatot a másodrangú, harmadrangú drágakövek; az ilyen néha egészen divatját mulja. Példa erre a topáz, melyet a középkorban nagyon kedveltek; még a mult században is nagyra

becsülték, sőt még 30 esztendővel ez előtt is körülbelül háromakkora volt az ára, mint mai nap. Ép úgy divatját multa a hiacint, a lapis lazuli és részben az ametiszt. A divat hatalmára jó példa a türkisz is. Arábiában csak a zöldszínűt hordják s a régi mexikóiak is ezt becsülték sokra; a Keleten egyebütt és Európában pedig általánosan csak a kékszínűt kedvelik. Régebben ennek a drágakőnek is nagyobb volt az ára, mint jelenleg.

Hogy különös véletlen mint tesz divatossá valamely drágakövet, arra tanulságos példa a chrizoberill egy féleségének, az ú. n. macskaszemnek esete. Ceylonból származó drágakő ez, melyen, különösen ha gömbölyűre van csiszolva, sajátosságosan, majdnem ezüstösen fénylő sávot látni, a mely sáv a kő forgatásával vándorol rajta; senki sem ügyelt erre a drágakőre s az ékszereszek nem is igen árulták. Ujabb időben a connaughti herczeg ilyen kővel ékeskedő gyűrűt ajándékozott a menyasszonyának. Ennek következtében ez a kő egyszerre divatos és drága lett; először Angolországban, azután másutt is, még pedig olyan mértékben, hogy Ceylonból alig tudták elegendő mennyiségben nyers állapotban megszerezni.

Jelenleg az egykaratosnál jóval kisebb gyémánt árán látható a divat hatása. A legutóbbi időben ugyanis nagyon divatosak lettek az apró gyémántokkal kirakott ékszerek, s most a színes drágaköveket is apró gyémánttal szegik körül. Ennek következtében, és még a gyémántkőszőrűsök gyakori strikeja miatt is, az $\frac{1}{8}$ -, $\frac{1}{4}$ -karatos gyémántbrilliántok ára most nagyon felszökkent, úgy hogy aránylag drágábbak, mint az 1-, 2-karatos kövek.

Ujabbán a smaragd is igen divatos és drága lett.

Az előadottakból érthető, hogy a drágakövek ára rendkívül sok tényezőtől függ és árukat megszabni, oly értelemben, mint más forgalmi cikket, úgy szólván lehetetlen. A közölt szám adatok, melyek legnagyobb részt M. Bauernek »Edelsteinkunde« című nagy munkájából vettem, csak épen tájékozásul szolgálhatnak. Kiegészítések céljából közlök még csiszolt kövekre vonatkozó néhány szám adatot, a melyet Bachruch A. fővárosi ékszerész szívességének köszönhetek:

Gyémánt, »kékese fehér«, egykaratos 180—250 frt; — »capfehér«, egykaratos 115—140 frt; — 3. és 4. minőségű, egykaratos 60—70 frt.

Rubin, élénkpiros, 1. minőségű egykaratos 500 frt; — világos rózsaszínű, 1. minőségű, egykaratos 150 frt; élénkpiros, 1. minőségű, háromkaratos 1000 frt; élénkpiros, kiváló finom minőségű, háromkaratos 4000 frt.

Zafir, búzavirágkék (Ceylon), egykaratos 60—100 frt; világoskék (Ceylon), egykaratos 5—10 frt; — feketés-kék (Birma v. Cap) egykaratos 10—30 forint.

Smaragd, 1. minőségű, egykaratos 500 frt; — háromkaratos 1000 frt; — kiváló finom minőségű, egykaratos 1000 forint.

Opál, egykaratos 20 frt.

Ma ezek az árak; holnap, ki tudja, melyek lesznek. Mert igaza van Szabó József-nek, a ki a Közlöny 1884. évi folyamában a bécsi világkiállítás drágaköveiről írván, így határozza meg őket: »Mik a drágakövek? Olyan ásványok, melyeket az ember a képzelődés, a hiúság, a tetszvágy szárnyain felkap és a divat szabálya szerint visel«.